

Grondstoffenbeleidsplan 2013 – 2016

“Afval = Grondstof”

Versie 3

Grondstoffenbeleidsplan 2013 – 2016 “Afval = Grondstof”

Inhoudsopgave

Samenvatting besluiten	3
1. Inleiding Grondstoffenbeleidsplan.....	4
2. Grondstoffenvisie gemeente Heerhugowaard	6
3. Evaluatie Afvalbeleidsplan 2008-2012	7
4. Analyse afvalaanbod en gescheiden inzameling	9
5. Ambitie 2013 - 2016.....	14
6. Inwoner als succesfactor	15
7. Voorgestelde maatregelen	16
8. Financiën.....	18
Bijlage 1: Kaders voor het afvalbeleid	19
Bijlage 2: Afvaloverzicht 2010 - 2012	23
Bijlage 3: Afvalmonitor 2011	24
Bijlage 4: Afvalstoffenheffing Noord-Holland (2011).....	27
Bijlage 5: Benchmark 2011 – tabel	30
Bijlage 6: Toelichting versoberen grofvuil aan huis inzameling.....	31

Samenvatting besluiten

Besluit 1:

Vaststellen grondstoffenvisie, zodat deze visie bij (toekomstige) vraagstukken over beheer en uitvoering van de afvalinzameling als richtlijn kan dienen.

Besluit 2:

Serviceprikkel inzetten om scheidingsgedrag van inwoners te veranderen.

Besluit 3:

Derden blijven betrekken bij de inzameling van oud papier en karton. Samen met de inzamelaars de mogelijkheid voor betere afvalscheiding bespreken. Op een later moment de overeengekomen afspraken en conclusies toevoegen aan het grondstoffenbeleidsplan.

Besluit 4:

Ambities voor 2013 – 2016 koppelen aan de landelijke ambitie van minimaal 65% nuttig hergebruik, met als aanvulling dat het restafval per inwoner maximaal 200 kg is en minimaal 75% van de inwoners tevreden is over de afvalinzameling (beleid).

Besluit 5:

Uitvoeren van de voorgestelde maatregelen binnen de looptijd van het afvalbeleidsplan.

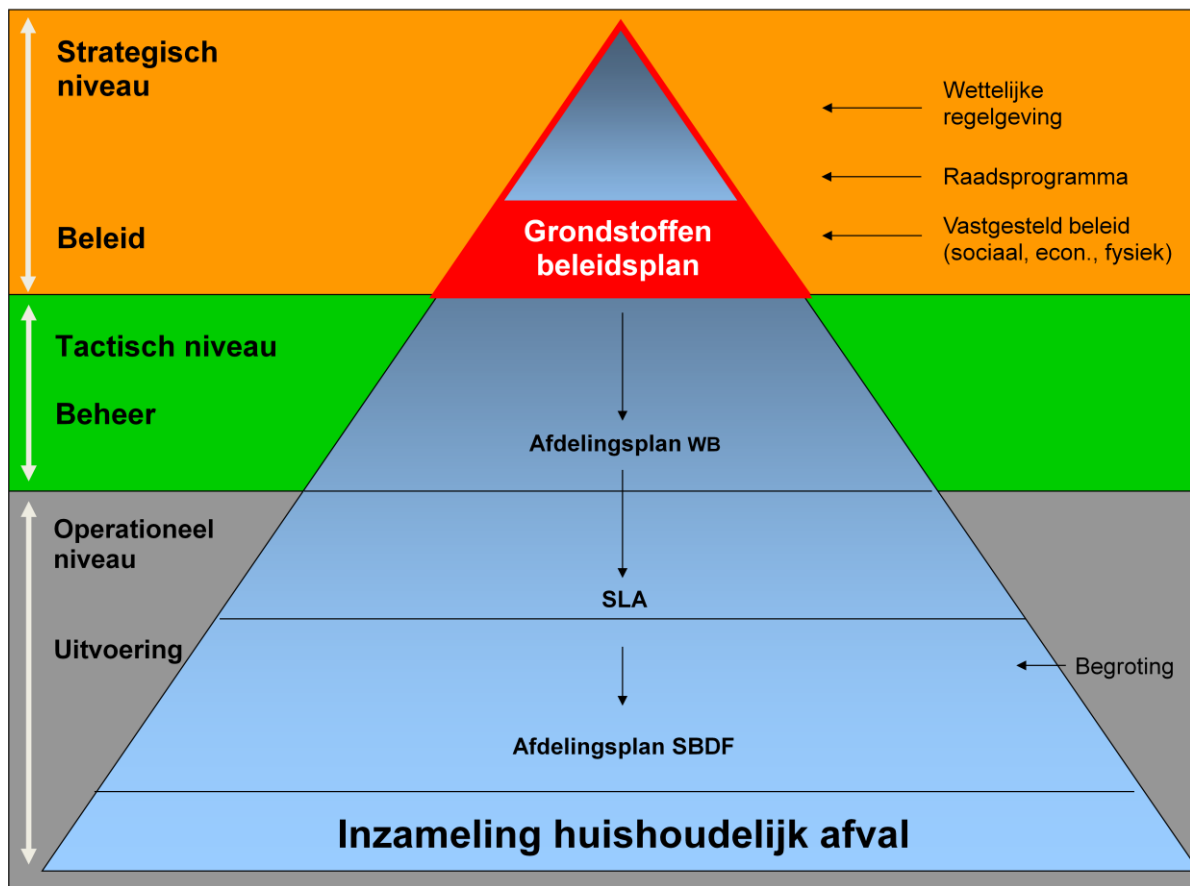
Besluit 6:

Het financiële uitgangspunt van de maatregelen is dat deze kostenneutraal worden uitgevoerd en mogen niet leiden tot een verhoging van de afvalstoffenheffing.

1. Inleiding Grondstoffenbeleidsplan

De voornaamste functie van het beleidplan is om de landelijke kaders en ambities (zie bijlage 1) te vertalen naar gemeentelijke doelstellingen en ambities om zo sturing te kunnen geven voor de lange termijn. De raad dient kaders te stellen, waarbinnen de afdelingen Wijkbeheer en Stadsbedrijf de inzameling van het huishoudelijk afval kunnen uitwerken en uitvoeren.

Eens in de vier a vijf jaar worden bestaande beleidplannen tegen het licht gehouden. Gestelde ambities worden getoetst aan het behaalde resultaat. Nieuwe ontwikkelingen en inzichten worden beoordeeld. Met als eindresultaat een plan voor de komende jaren, dat aansluit bij ontwikkelingen in de maatschappij. In dat kader is nu ook het afvalbeleidsplan toe aan een update.

Nieuw Grondstoffenbeleidsplan:

De gemeente Heerhugowaard heeft in de afgelopen jaren diverse afvalbeleidsplannen doorlopen. Het meest recentst is het afvalbeleidsplan 2008 -2012.

Het beleidsplan voor de komende periode (2013 – 2016) dient gericht te zijn op een doelmatige en duurzaam milieuverantwoorde inzameling en verwijdering van het huishoudelijk afval binnen de gemeente Heerhugowaard. Het plan bouwt voort op de huidige situatie. Aan de hand van een afvalanalyse worden verbetervoorstellen gedaan. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van wetgeving en nieuwe inzameltechnieken zijn integraal in het plan opgenomen. Een van deze ontwikkelingen is dat het niet meer moet gaan over afval, maar over grondstoffen, vandaar de overgang van afvalbeleidsplan naar grondstoffenbeleidsplan.

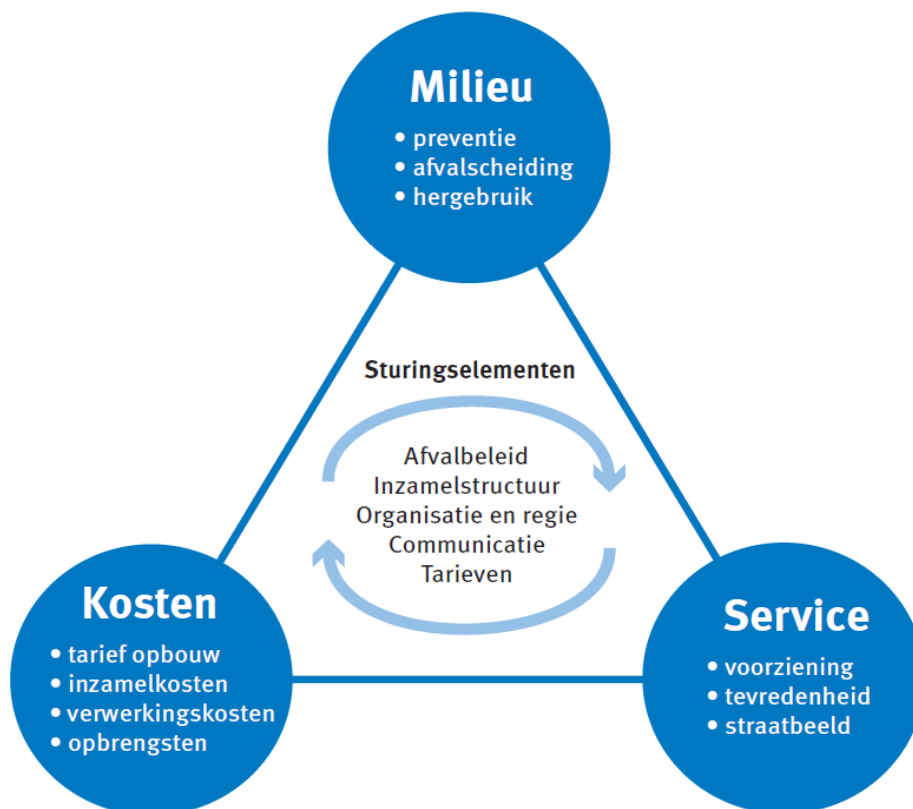
Ook bij de afvalscheiding blijft de eigen verantwoordelijkheid van inwoners van belang. Zij zijn de succesfactor om te zorgen dat de gestelde ambities worden gehaald. Het is wel de taak van de gemeente om te zorgen dat inwoners hun het scheidingsgedrag willen en kunnen aanpassen. Om het scheidingsgedrag van de inwoners te veranderen zijn eigenlijk twee prikkels beschikbaar.

De service- en de waardeprikkel. De waardeprikkel wordt ingezet om een directe koppeling te maken tussen het aangeleverde afval en de heffing of vergoeding (o.a. diftar). Het bestuur heeft al eerder aangegeven hier geen voorstander van te zijn. Diftar blijft daarom in dit beleidsplan buiten beschouwing. Het inzetten van de serviceprikkel lijkt het meest voor de hand liggend. Dit kan betekenen dat de inzamelstructuur voor waardevolle grondstoffen wordt verbeterd en de service voor het restafval of voor minder goed gescheiden afval wordt verminderd. Het doel van de prikkels is om uiteindelijk het scheiden te verbeteren.

Afvaldriehoek:

Om het gemeentelijke afvalbeheer vorm te geven, bij te kunnen sturen en te evalueren is de juiste informatie nodig. Hiervoor wordt de afvaldriehoek gehanteerd. De afvaldriehoek geeft een samenhang weer tussen de drie belangrijkste factoren binnen de afvalinzameling: Milieu, Service en Kosten. Deze factoren beïnvloeden elkaar en kunnen daarom niet los van elkaar worden gezien.

De prestaties van de gemeente worden in deze driehoek gezien en beoordeeld vanuit de drie factoren. Binnen deze afvaldriehoek vinden in praktijk de afwegingen plaats. In de loop van de tijd kan de aandacht binnen de driehoek - de accentpunten - verschillend zijn.

2. Grondstoffenvisie gemeente Heerhugowaard

Hoe kijkt de gemeente aan tegen het inzamelen en verwerken van het huishoudelijke afval. Zien wij de inhoud van de grijze container nog wel als afval, als een restproduct, of gaat het om een grondstoffenstroom?

De antwoorden op deze vragen zijn verwerkt tot een grondstoffenvisie.

Grondstoffenvisie:

De komende decennia worden veel grondstoffen schaarser, waardoor grondstofprijzen verder stijgen. Daarnaast neemt de milieudruk toe, door het steeds produceren en delven van nieuwe grondstoffen. Wij realiseren ons dat wij als samenleving tegen de miliegrenzen aanlopen van een gezonde leefomgeving ("planetary boundaries").

Het is daarom van belang het denken in een lineaire grondstoffenketen los te laten en over te stappen naar een circulaire keten. Afval kan grotendeels opnieuw gebruikt worden, het is een grondstof voor een nieuw product of materiaal.

Heerhugowaard en daarmee haar inwoners staan voor de uitdaging om niet alleen de hoeveelheid huishoudelijk afval terug te dringen, maar ook om het afval bij de bron te scheiden. Heerhugowaard moet haar inwoners stimuleren en motiveren om hun afval te scheiden in grondstoffen en restafval. Hierdoor draagt Heerhugowaard bij aan een duurzame samenleving.

Bronscheiding is het uitgangspunt. Dit zorgt voor grondstoffen die hoger in de ladder van Lansink kunnen worden ingezet.

In een duurzame samenleving nemen fabrikanten (van verpakkingsmaterialen) hun verantwoordelijkheid en betalen de kosten voor inzamelen, hergebruiken en zo nodig verwijderen van hun producten en verpakkingsmaterialen.

Doelstellingen:

- Inwoners scheiden afval in grondstoffen en restafval
- Inwoners zijn geïnformeerd over afvalscheiding
- Inwoners zijn gestimuleerd om restafval te voorkomen
- De positieve resultaten uit het afvalbeleid komen ten goede aan de inwoners van Heerhugowaard

Besluit 1:

Vaststellen grondstoffenvisie, zodat deze visie bij (toekomstige) vraagstukken over beheer en uitvoering van de afvalinzameling als richtlijn kan dienen.

3. Evaluatie Afvalbeleidsplan 2008-2012

In het afvalbeleidsplan 2008 – 2012 zijn ambities opgenomen, die zijn overgenomen uit het LAP1. Om deze ambities te halen zijn een aantal maatregelen voorgesteld.

Gestelde ambitie:

In het beleidsplan staat vermeld dat Heerhugowaard minimaal wil voldoen aan de doelstelling om al het (grof) huishoudelijk afval aan de bron te scheiden. Als het even kan wil de gemeente zelfs verder gaan, ook om het kostenvoordeel van gescheiden afvalinzameling maximaal te benutten. Een matig stedelijke gemeente als Heerhugowaard dient 56% van al het (grof) huishoudelijk afval aan de bron te scheiden. Heerhugowaard stelt zich minimaal ten doel in 2012 te voldoen aan deze doelstelling. In 2006 is 51% bronscheiding gerealiseerd.

Voor de verschillende afvalstromen (gft-afval, papier en karton, glas, textiel en kca) is de doelstelling 2012 vertaald naar kilogrammen per inwoner ten einde duidelijk te maken voor welke afvalstromen verbeteringsslagen gemaakt dienen te worden (zie de kolommen “resultaat” en “ambities” in onderstaande tabel). In de onderstaande tabel wordt de inzameling weergegeven van de belangrijkste afvalstromen uit het huishoudelijk afval, die gescheiden worden ingezameld.

Tabel 1 uit beleidsplan 2008 – 2012 met ambitie

	Resultaat 2006	Ambitie 2012	Verbetering t.o.v. 2006
Bronscheiding totaal	51%	56%	5%
Grofhuishoudelijk afval	70%	75%	5%

Tabel 2 uit beleidsplan 2008 – 2012 met aanvullende ambitie

Gewicht per inwoner [kg]	Resultaat 2006	Ambitie 2012	Verbetering t.o.v. 2006
GFT	91,0	105	14
papier en karton	67,0	85	18
glas	20,0	23	3
textiel	4,4	5	0,5
kca	1,4	2	0,6
Totaal			

Ambitie gehaald:

De gestelde hoofdambitie om 56% van al het (grof) huishoudelijk afval te scheiden is gehaald. In totaal wordt in Heerhugowaard van het ingezamelde afval ruim 58% gescheiden ingezameld voor hergebruik. Dat is een goede score. Voor grof huisvuil wordt het gewenste scheidingsniveau van 75% ruimschoots gehaald (zie onderstaande tabel)

Tabel 3: Scheidingsresultaten voor het totaal aan huishoudelijk afval in 2012

Afvalstroom [kg/inw]	Restafval	Gescheiden ingezameld	Totaal	Scheidings- percentage	LAP Doelstelling 2015
Huish. afval	219,8	194,7	414,5	47,0%	-
Grof huish. afval	11,1	123,2	134,4	91,7%	75%
Totaal	230,9	318,0	548,8	57,9%	60%

Wanneer wordt gekeken naar de afgeleide ambitie (gescheiden ingezamelde hoeveelheden), dan blijkt dat deze ambitie niet volledig is gehaald. Eén van de oorzaken is dat de hoeveelheid afval

bij een aantal fracties de afgelopen jaren is afgenomen als gevolg van de economische crisis. Op zich is het goed dat in totaal minder afval wordt geproduceerd, maar voor het behalen van de gewichtsambitie werkt het nadelig. Dit laat ook direct het nadeel zien van sturen op gewichten in plaats van een percentage. De totale hoeveelheid gescheiden ingezameld afval is wel toegenomen. Dit is ook de reden dat de scheidingsambitie van 56% wel ruim is gehaald.

Tabel 4: Ingezamelde hoeveelheden basis afvalstromen in kg per inwoner

	GFT	Papier	Glas	Textiel	Kca	KFF	Totaal in kg/inw.
<i>Ambitie</i>	105	85	23	5	2	-	220
2009	90,3	67,1	21,7	4,2	1,5	0,3	185,1
2010	91,8	67,9	24,3	4,4	1,6	3,1	193,1
2011	100,3	64,2	26,4	3,9	1,5	3,8	200,1
2012	103,2	59,4	22,4	4,2	1,3	4,2	194,7

Voorgestelde maatregelen:

Van de voorgestelde maatregelen zijn de meeste uitgevoerd. De belangrijkste hiervan zijn:

- In de hoogbouw inzameling van restafval via ondergrondse verzamelcontainers invoeren en bij toekomstige hoogbouw zelfs voorschrijven).
- Stopzetten separate inzameling van gft-afval daar waar ondergrondse containers zijn/worden geplaatst.
- Netwerk van ondergrondse papierbakken uitbreiden zodat bij alle milieuparkjes papier en karton kan worden ingeleverd.
- Aanleggen van 12 milieuparkjes (glas, textiel, papier en kunststofverpakkingen) op centrale plekken in woonwijken.
- Bovengrondse glasbakken vervangen door ondergrondse glasbakken. Prioriteit geven aan toplocaties, zijnde bij supermarkten.
- Continuering combinatie van textiel inzameling aan huis door charitatieve instellingen en de textielbak.
- De inzameling van grof huishoudelijk afval aan huis (incl. bruikbare huisraad) uitbesteden aan Rataplan.
- Handhaven bestaande capaciteit afvalscheidingstation is voor een gemeente van circa 50.000 inwoners voldoende. Uitbreiding is derhalve niet noodzakelijk.

Maatregelen die (nog) niet zijn uitgevoerd:

- Alle locaties van papiercontainers bij verenigingen en scholen in kaart brengen en vermelden op de afvalkalender en website.
- Stimuleren dat papiercontainers bij verenigingen en scholen vooral in het weekend toegankelijk zijn voor burgers. Hiermee worden ook niet-leden aangetrokken.
- Opstellen communicatie en handhavingplan.

Deze maatregelen krijgen, voor zover nog relevant, een plaats in het nieuwe beleidplan.

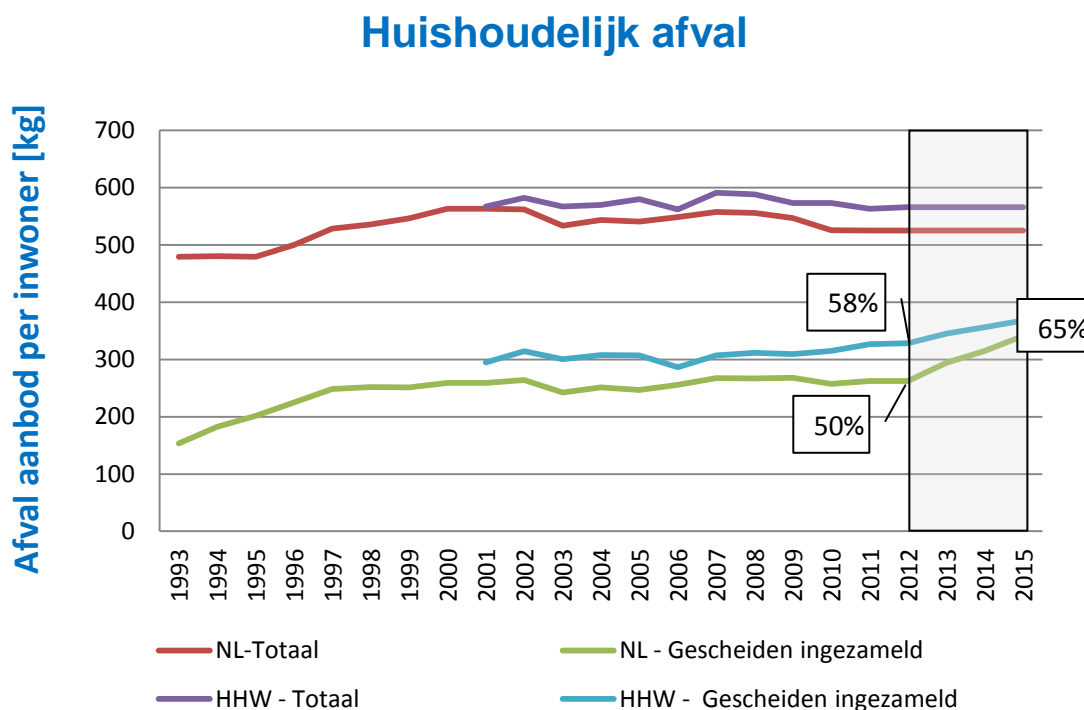
4. Analyse afvalaanbod en gescheiden inzameling

Binnen de gemeente Heerhugowaard worden veel afvalstoffen gescheiden (zie bijlage 2). Inwoners kunnen GFT, papier, glas, textiel, kunststoffen en grof huishoudelijk afval gescheiden aanbieden. Deze afvalstromen worden opnieuw gebruikt. Door afval goed te scheiden blijft minder restafval over. Dit heeft voordelen voor de hoogte van de afvalstoffenheffing en het milieu. Toch blijft het scheidingspercentage de afgelopen jaren steken op ongeveer 58%. Landelijk zit dit op 50%, dus in dat opzichte doet Heerhugowaard het goed (zie benchmark bijlage 4 en 5).

Trendbreuk:

Al doen we het best goed, toch vinden wij dat het nog beter kan. Om naar de landelijke ambitie van 65% te kunnen groeien (zie bijlage 1) is het ook voor Heerhugowaard van belang om het over een andere boeg te gooien. Een trendbreuk is nodig om los te komen van de huidige denkwijze en een beter scheidingsresultaat te halen. Op dit moment is het gemakkelijk om van je restafval af te komen. Gooi de grijze container maar vol. Elke twee weken wordt deze geleegd. Voor waardevolle grondstoffen zoals glas, papier, kunststof en textiel moet meer moeite worden gedaan. Deze moeten weggebracht worden. Textiel en papier liggen her en der in de schuur verspreid. Dat maakt het wel makkelijk om het zo nu en dan in de grijze rolcontainer te gooien.

Door de jaren heen is er een redelijk stabiel beeld te zien wat betreft het afvalaanbod en welk percentage daarvan gescheiden wordt ingezameld. Zoals in onderstaande grafiek is te zien volgt de trendlijn van Heerhugowaard die van Nederland. In de periode 1993 – 1997 is een duidelijke stijging te zien in het gescheiden ingezamelde afval de door de invoering van gescheiden inzameling van GFT (32% naar 47%).

Een dergelijke stijging is ook nodig om landelijk van de huidige 50% naar de gewenste 65% in 2015 te gaan. Hoewel voor Heerhugowaard de stijging minder is (58% naar 65%), geldt ook voor onze gemeente dat het op de zelfde voet doorgaan, niet tot het gewenste resultaat leidt. Kortom een trendbreuk is nodig om een nieuwe impuls te geven aan afvalscheiding. De vraag is echter hoe gaan wij invulling geven aan de trendbreuk en welke afvalfracties bieden de ruimte voor deze trendbreuk? In dat kader zijn inzicht en analyse van het huidige afvalaanbod van belang.

Afvalaanbod 2012:

Om zicht te krijgen op de kansen is het van belang om te weten welke resultaten wij nu halen met de huidige inzamelstructuur en gescheiden inzameling. In 2012 was het totale afvalaanbod per inwoner 549 kg. Deze hoeveelheid bestaat uit gescheiden ingezameld (grof) huishoudelijk afval en restafval. In totaal wordt van het afval 318 kg gescheiden ingezameld. Er blijft echter nog steeds 231 kg (grof) restafval over. Dit komt neer op een scheidingspercentage van bijna 58%. Dat is een goede score. Landelijk wordt nu nog gestreefd naar een percentage van 60% in 2015. Heerhugowaard heeft over 2011 de landelijke doelstelling uit het LAP-2 dus bijna gehaald. Dankzij het hoge scheidingspercentage van het grof huishoudelijk afval (92%) hebben wij zicht op de landelijke doelstelling van 60%.

In bijlage 2 is een gedetailleerde samenstelling van het ingezamelde afval te vinden.

Tabel 5: Scheidingsresultaten voor het totaal aan huishoudelijk afval in 2012

<i>Afvalstroom [kg/inw]</i>	<i>Restafval</i>	<i>Gescheiden ingezameld</i>	<i>Totaal</i>	<i>Scheidings- percentage</i>	<i>LAP Doelstelling 2015</i>
Huish. afval	220	195	415	47%	-
Grof huish. afval	11	123	134	92%	75%
Totaal	231	318	549	58%	60%

Het gescheiden inzamelen van de zes belangrijkste afvalstromen vanuit het huishoudelijk afval laat in 2012 met 195 kg per inwoner een verslechtering zien ten opzichte van 2011 (- 2,7%). Dit komt hoofdzakelijk door een afname van oud papier en glas. Het gaat hier echt om een afname van de totale hoeveelheid, want in de restafvalcontainer is het aandeel oud papier en glas ook licht afgenomen. Het is dus geen verschuiving tussen het restafval en de gescheiden inzameling.

Aandachtspunt blijft het scheidingspercentage van het normale huishoudelijk afval, want dat draagt met 47% nog onvoldoende bij aan het eindresultaat. Dit percentage moet minimaal 50% zijn om de landelijke doelstelling te halen. Deze groei is nog wel mogelijk en ook noodzakelijk.

Binnen dit Grondstoffenbeleidsplan 2013-2016 is daarom de bronscheiding van het huishoudelijk afval een speerpunt. Daarnaast is het van belang om alle afvalstromen goed in kaart te brengen. Ook de stromen die niet alleen via de gemeente lopen, maar wel afkomstig zijn van de inwoners van Heerhugowaard. Een voorbeeld hiervan zijn herbruikbare huisraad, textiel en WEEE (wit-en bruingoed). Een beter inzicht in deze stromen, zorgt ervoor dat wij de steeds hoger landelijke ambities van afvalscheiding in het bereik houden.

Afvalmonitor 2011:

Ieder jaar voert de gemeente sorteeroproeven uit. Hieruit blijkt dat er nog behoorlijk wat grondstoffen in het afval zitten. De afvalmonitor van 2011 (zie bijlage 3) gaf aan dat ca. 90% van het totale gewicht van het restafval bestaat uit waardevolle grondstoffen. Hiervan kunnen inwoners 65% al binnen de huidige inzamelstructuur gescheiden aanleveren. De overige 25% wordt op dit moment door de gemeente nog niet gescheiden ingezameld.

Het gaat om:

- 32 % Groente-, Fruit-, en Tuinafval (GFT),
- 14 % oud papier,
- 11 % kunststofverpakkingsmaterialen,
- 4 %, glas
- 4 % textiel.

Ons streven blijft erop gericht om de vervuilingsgraad van het restafval verder terug te dringen. Onttrekking van diverse fracties vanuit het restafval heeft naast een beter scheidingsresultaat ook financiële en milieutechnische (CO2) voordelen. Het financiële voordeel is dat over het algemeen de verwerking van gescheiden afvalstoffen tegen een lagere prijs plaatsvindt dan verbranden in ovens bij de huisvuilcentrale. De milieuwinst is dat goed gescheiden afval zorgt voor hergebruik van grondstoffen en minder hoeveelheden nieuwe grondstoffen nodig zijn. De productie van grondstoffen kost vaak meer energie (CO2).

Van de vijf fracties, die nu gescheiden worden ingezameld, is niet alleen naar het percentage gekeken. Ook is op basis van het gewicht en de “best practice” resultaten uit andere gemeenten gekeken naar het potentieel van de grijze rolcontainer in Heerhugowaard. Dit is gedaan vanuit de invalshoeken:

- Gewicht [kg]: Hoeveel kilo’s grondstof kunnen extra worden gescheiden en hoeven daardoor niet onnodig te worden verbrand. Hoe hoger het aantal kilo’s, des te positiever is de score.
- Volume [m3]: Hoeveel ruimte wordt in de grijze rolcontainer bespaard. Minder (over)volle containers zorgen voor minder kans op zwerfafval. Hoe meer m3 (liters) worden bespaard, des te positiever is de score.
- Waarde [€]: Financiële effect als de fractie niet wordt verbrand, maar gescheiden wordt ingezameld. Effect komt door minder verbrandingskosten en eventueel lagere verwerkingskosten of hogere vergoeding.
- CO2 besparing [kg]: Milieu effect als de fractie niet wordt verbrand, maar gescheiden wordt ingezameld. Effect komt door het hergebruik van grondstoffen (geen productie van nieuwe) en het niet verbranden van CO2 houdende materialen.
- % scheiding: Invloed op het totale scheidingspercentage (nu 58%), wanneer het “best practice” resultaat wordt gehaald. Is direct gekoppeld aan het onderdeel “Gewicht “. Als alle “best practice” resultaten kunnen worden gehaald, dan is een verbetering van bijna 9% mogelijk ten aanzien van het scheidingspercentage en is 67% bronscheiding haalbaar.

Tabel 6: analyse kansrijke fracties

	Gewicht	Volume	Waarde	CO2	% scheiding
GFT	++	0	+	0	3,4
Oud papier (OPK)	+	+	++	0	2,3
Kunststof (KFF)	+	++	++	++	2,0
Glas	0	0	0	0	0,4
Textiel	0	0	++	++	0,7

Legenda

++	Zeer positief
+	Positief
0	Gering
-	Negatief

Uit deze analyse (bijlage 3) blijkt dat vooral kunststofverpakkingen bij meerdere invalshoeken op dit moment als kansrijke optie uit de bus komt. Aan de andere fracties die op meerdere punten positief scoren (GFT, oud papier en textiel) zitten vanuit praktische en maatschappelijke kant nog knelpunten. Bij GFT is het een landelijk probleem dat er nog steeds veel GFT in het restafval zit. De “best practices” geven geen duidelijk antwoord op de vraag, hoe dit probleem kan worden aangepakt. Bij het oud papier speelt mee dat een deel van het oud papier gescheiden wordt ingezameld door scholen, verenigingen en stichtingen. Zij krijgen voor de ingezamelde hoeveelheden een vergoeding en sterken daarmee hun financiële situatie. Vanuit de “best practices” is het duidelijk dat door een speciale container aan huis voor oud papier, het aandeel oud papier in het restafval vermindert. Het invoeren van een dergelijke container heeft echter ook gevolgen voor de inkomsten van de scholen, verenigingen en stichtingen.

In de raadscommissie van 7 maart is door de raadsfracties duidelijk aangegeven, dat zij de huidige instanties willen blijven betrekken bij het inzamelen van het oud papier. Het sociale en

maatschappelijke belang gaat in dit geval boven het financiële en milieu belang. Het is aan de gemeente om samen met de instanties te proberen om de hoeveelheid oud papier in het restafval te verminderen en zo toch toe te werken naar het resultaat uit de “best practice”.

Ontwikkeling rond huishoudelijk afval:

Producentverantwoordelijkheid:

Het speelveld rond huishoudelijk afval is de laatste jaren sterk in beweging. Op landelijk niveau is het fenomeen van producentenverantwoordelijkheid in opkomst. De producent of leverancier krijgt daarbij ook de verantwoordelijkheid voor haar product nadat het afgedankt is door de consument. De directe consequenties voor bijvoorbeeld afvalstromen zoals plastics en elektrische apparaten, zijn dat vergoedingen voor inzameling en verwerking centraal geregeld worden en dat gemeenten hiermee de gescheiden inzameling kunnen financieren. In de toekomst is het niet ondenkbaar dat producenten meer invloed willen uitoefenen op de inzameling en deze eventueel ook zelf gaan organiseren.

Afval is grondstof:

Een tweede belangrijke ontwikkeling is de verschuiving van afval(stromen) als kostenpost naar grondstoffen die opbrengst vertegenwoordigen. Bij het schaarser worden van grondstoffen wordt het ook uit financieel oogpunt steeds interessanter om materialen her te gebruiken en deze gescheiden in te zamelen. In de afgelopen jaren zijn bijvoorbeeld de opbrengstprijzen voor oud papier en metalen sterk gestegen. Op basis van de huidige verwachting levert de afvalzak, mits goed gescheiden, in de toekomst geld op, in plaats van geld te kosten. Maatregelen die genomen moeten worden om afvalstromen beter te scheiden kunnen in dat geval gefinancierd worden uit de opbrengsten van deze fracties. Naast de milieudoelstelling om zoveel mogelijk afval gescheiden in te zamelen, is deze financiële prikkel in de toekomst dus een belangrijk argument om maatregelen in te voeren.

Inzameling aan huis:

Wat betekent het veranderen van de service voor de huis-aan-huis inzameling en wat zijn de uiteindelijke te verwachten resultaten? Een aantal gemeente en inzamelaars zijn bezig met proeven en pilots om dit inzichtelijk te krijgen. De twee meest kansrijke zijn op dit moment het gecombineerd inzamelen en het omgekeerd inzamelen.

Bij gecombineerd inzamelen gaat het erom, om meer fracties aan huis gescheiden van het restafval in te kunnen zamelen. Hiervoor lopen op dit moment inzamelproeven in het HVC-gebied, waarbij meerdere (droge)componenten (o.a. papier, kunststof, textiel, hout en drankkartons) in één container aan huis worden ingezameld. De voorlopige resultaten zijn positief. Uit het restafval wordt 40% herbruikbare grondstoffen gehaald. Daarbij daalt de hoeveelheid restafval met 25%. De vraag is echter of de pilot op korte termijn kan worden opgeschaald naar volwaardige inzameling. Het is namelijk nog niet duidelijk hoe de ingezamelde grondstoffenstroom machinaal, tegen rendabele kosten, kan worden uitgesorteerd. Medio 2013 verwacht de HVC hier duidelijkheid over te hebben.

Bij het gecombineerd inzamelen wordt gestuurd op een efficiënte inzameling van grondstoffen via een (extra) rolcontainer aan huis. Dit heeft rechtstreeks effect op het scheidingsgedrag en daardoor op de afvalstoffenheffing. Betere scheiding zorgt voor een lagere heffing. Het gecombineerd inzamelen kan echter ook effect hebben op de huidige manier van inzameling voor bepaalde fracties. Een goede afweging van deze zaken is van belang, voordat wordt overgegaan naar het gecombineerd inzamelen en mogelijk een extra container wordt ingevoerd.

Bij het uitgangspunt ‘omgekeerd of gespiegeld inzamelen’ gaat het erom dat de inzamelstructuur voor waardevolle grondstoffen wordt verbeterd. De service gaat waar mogelijk omhoog. Aan de andere kant wordt het moeilijker om van het restafval af te komen. De inzamelrequentie gaat omlaag en waar mogelijk wordt dit (ondergronds) op afstand gebracht. Uit de eerste resultaten van de pilot in Zwolle blijkt dat een hogere service op de hergebruikstromen overwegend als positief wordt ervaren, terwijl het wegbrengen van restafval naar een ondergronds verzamelsysteem niet als een grote last wordt gezien.

Inzamelen door derden:

Voor de gemeente Heerhugowaard zit aan de gecombineerde inzameling aan huis nog een principiële vraag vast. Willen wij de inzameling van grondstoffen (afval) volledig in eigen hand houden of staan wij inzameling van bepaalde, vaak hoogwaardige, fracties door derden toe?

De gemeente heeft de wettelijke taak om het huishoudelijk afval gescheiden in te (laten) zamelen. De ontwikkeling is echter dat, dankzij het "afval is grondstof" principe, steeds meer instanties zich in grote of kleine maten bezig houden met het inzamelen (onttrekken) van fracties uit het huishoudelijk afval. Het nadeel van dergelijk initiatieven is dat het voor de gemeente vaak niet inzichtelijk is hoeveel kilo's worden ingezameld. Dit is wel van belang om inzicht te hebben in de bron gescheiden ingezamelde fracties (scheidingspercentage). Een ander nadeel dat bij alle inzamelaars geldt, ook diegene met een hoeveelhedenadministratie, is dat inkomsten worden onttrokken uit het product afvalinzameling. Zoals reeds is aangehaald, is in de raadscommissie van 7 maart 2013 door de fracties aangegeven dat bij de inzameling van oud papier de huidige instanties moeten worden betrokken.

Besluit 2:

Service prikkel inzetten om scheidingsgedrag van inwoners te veranderen.

Besluit 3:

Derden blijven betrekken bij de inzameling van oud papier en karton. Samen met de inzamelaars de mogelijkheid voor betere afvalscheiding bespreken. Op een later moment de overeengekomen afspraken en conclusies toevoegen aan het grondstoffenbeleidsplan.

5. Ambitie 2013 - 2016

De opgave is om een trendbreuk in het denken en handelen van inwoners tot stand te brengen, ofwel: hoe behouden we zoveel mogelijk waardevolle grondstoffen en veroorzaken we zo weinig mogelijk restafval?

In het tweede LAP (LAP 2) krijgen de gemeenten meer vrijheid om zelf te palen op welke afvalstromen zij gaan sturen. Er gelden geen inzamelresultaten meer per fractie. Alle gemeenten, ongeacht stedelijkheidsklasse, krijgen in het tweede LAP de doelstelling om de nuttige toepassing van het totaal aan huishoudelijk afval (dus inclusief grof huishoudelijk afval) te verhogen naar 60% in 2015. In 2011 heeft toenmalig staatssecretaris Atsma in zijn afvalbrief (visiedocument) met een percentage van 65%, de lat nog hoger gelegd. De verwachting is dat deze 65% de nieuwe landelijke ambitie en doelstelling wordt. Om vooruit te kunnen kijken en sturing te kunnen geven aan de afvalinzameling, gaan wij ook voor 65% nuttig hergebruik van (grof) huishoudelijke afvalstoffen aan het eind van 2016.

Aangezien een belangrijk deel van ons afval, vanuit het perspectief van de retoureconomie, moet worden gelabeld als grondstof, dienen de inspanningen gericht te zijn op het “delven” hiervan. De inwoner moet meer weet krijgen (door communicatie) van zijn “grondstofmijn in huis”. Het gemeentelijk beleid moet meer gericht zijn op het uitdagen van de inwoner om de herbruikbare grondstoffen apart aan te bieden. Service en gemak zijn hierin belangrijke voorwaarden.

Direct gekoppeld aan het verhogen van het percentage nuttig hergebruik, is de hoeveelheid restafval. In 2012 was dit 231 kg per inwoner. Het is inmiddels duidelijk dat deze hoeveelheid omlaag kan. Onze ambitie dient te zijn om de hoeveelheid restafval te verlagen naar 200 kg per inwoner.

Een ambitieuze doelstelling past in het politieke streven naar een schone en duurzame samenleving. Daarom is een scherpe ambitie opgesteld, maar deze kan op basis van recente ervaringen met inzamelproeven in andere gemeenten in Nederland wel als realistisch worden bestempeld. Het realiseren van het doel vraagt wel om een “omdenken van het systeem” en serieuze maatregelen.

Wij realiseren ons dat inwoners zeer belangrijk zijn in het proces van afval scheiden of te wel het delven van grondstoffen. Daarom willen wij als ambitie ook opnemen dat minimaal 75% van de inwoners tevreden is over de afvalinzameling. Hiervoor dient eerst een nulmeting te worden uitgevoerd om te zien waar wij nu staan.

Ambities 2013 - 2016:

1. Minimaal 65% nuttig hergebruik van (grof) huishoudelijke afvalstoffen;
2. Maximaal 200 kg restafval per inwoner;
3. Minimaal 75% tevredenheid bij inwoners over afvalinzameling (beleid).

Besluit 4:

Ambities voor 2013 – 2016 koppelen aan de landelijke ambitie van minimaal 65% nuttig hergebruik, met als aanvulling dat het restafval per inwoner maximaal 200 kg is en minimaal 75% van de inwoners tevreden is over de afvalinzameling (beleid).

6. Inwoner als succesfactor

Met de boodschap dat wij afval zien als een waardevolle grondstof, gekoppeld aan een hoog service niveau, verwachten wij dat bij de inwoners een andere houding ontstaat ten opzicht van afval. Uit recent landelijk onderzoek is gebleken dat dit vertrouwen in de betrokkenheid van de inwoners terecht is.

Bij de uitvoering van de maatregelen zijn de betrokkenheid, een meewerkende houding en gewenst gedrag van inwoners bepalend voor het slagen van de inzameling. Om de burger actief betrokken en gemotiveerd te krijgen, is het inspelen op het persoonlijke belang en vertrouwen van de inwoners in een consequente scheiding en verwerking essentieel. Vooral bij het scheiden en hergebruik van afval speelt vertrouwen bij de burger een grote rol. Ondanks alle voorlichting over afvalscheiding blijft de inwoners in twijfel. Meer dan eens wordt de opmerking gehoord “maar uiteindelijk belandt alles toch op één hoop”. Informeren en de mogelijkheid hebben om mee te beslissen zijn belangrijke ingrediënten om de burger te ontwikkelen tot een bondgenoot.

Om deze reden is het van belang om bij het uitvoeren van mogelijke pilots en aanpassingen om van te voren een procesplan te hebben waarbij de rol van de inwoners duidelijk is.

Informereren:

Door het actief informeren van de inwoners, wordt betrokkenheid vergroot. Daarbij is het essentieel de persoonlijk geleverde inspanningen inzichtelijk te maken.

Om dit te bereiken kunnen de volgende instrumenten worden ingezet:

- de inwoners van Heerhugowaard regelmatig informeren over de ingezamelde hoeveelheden en bijvoorbeeld laten zien hoe zich dit verhoudt tot de gemiddelden in de eigen wijk of gemeente (bijvoorbeeld via Stadsnieuws, website of twitter);
- tips geven over hoe specifieke stromen te scheiden en hoe rekening te houden bij het aankopen van producten (aanhaken bij landelijke campagnes);
- thema gerichte communicatiecampagnes (bijvoorbeeld in het voor/najaar over grof tuinafval of WEEE inzameling).

Vertrouwen kan gewonnen worden door de inwoners van Heerhugowaard te betrekken bij de besluitvorming en inzichtelijk te maken wat met de ingezamelde deelstromen gebeurt. Wanneer het optimaal scheiden van grondstoffen voor de inwoners persoonlijk van belang wordt, kan dit stimulerend werken. Dit persoonlijke belang kan tot uiting komen in het geboden comfort (waardevolle grondstoffen huis-aan-huis inzamelen) in combinatie met bepaalde inzameling voor en door maatschappelijke en “dicht-bij-huis” organisaties.

Meebeslissen:

Naast de gebruikelijke communicatie over de wijzigingen in de inzamelstructuur willen we ervaring opdoen met het geven van een terugkoppeling op het gedrag en experimenteren met het laten meebeslissen. Hiervoor willen we gebruik maken van bestaande structuren waarin de inwoners zijn georganiseerd (wijkpanels, buurtverenigingen).

Mogelijke onderwerpen zijn:

- de plek voor de voorzieningen voor de inzameling van grondstoffen;
- kosten gerelateerd aan een hoger serviceniveau;
- anders inzamelen van grondstoffen;
- serviceniveau van afvalbrengdepot;

7. Voorgestelde maatregelen

Uitgangspunt van de voorgestelde maatregelen is het verhogen van de service voor de waardevolle grondstoffen (serviceprikkel) en zoveel mogelijk bronscheiding.

Uit landelijk onderzoek blijkt dat inwoners bereid zijn bij te dragen aan een beter milieu en daarvoor afvalstoffen gescheiden willen aanbieden. Inwoners zijn bereid verantwoordelijkheid te nemen, maar zullen – meer en intensiever dan nu – moeten worden betrokken bij de uitvoering van het grondstoffenbeleid. Goede communicatie die hier op inspeelt in de vorm van informatie en terugkoppeling zijn belangrijke elementen in de ontwikkeling van gewenst gedrag. Als de inwoner in staat wordt gesteld om afval te scheiden en hij ook kennis krijgt over de eigen effecten van handelen, kan hij een meer duurzaam gedrag ontwikkelen.

Maatregelen:

De basisprincipes voor het opstellen van de maatregelen zijn:

- zoveel mogelijk aan de bron scheiden van de hoofdstromen van waardevolle grondstoffen in combinatie met nascheiding / uitsorteren. Wel moet bij nascheiding voorkomen worden dat niet het verkeerde signaal naar de burger uitgaat (alles is afval i.p.v. waardevolle grondstof);
- een hoge service voor waardevolle grondstoffen, zoals kunststofverpakkingen, oud papier, glas, textiel en GFT;
- Elementen uit de afvaldriehoek (service, kosten en milieu) dienen in balans te zijn.

Deze basisprincipes leiden tot onderstaande maatregelen voor de periode 2013 – 2016.

Tabel 7: maatregelen 2013 - 2016

Fractie	kg in restafval per inwoner		Maatregel	Planning
	2011	2016		
Algemeen			• Opstellen communicatieplan, met gerichte communicatie per fractie • Pilot Droog en Herbruikbaar van de HVC volgen en mogelijk invoeren • Onderzoek naar tevredenheid van inwoners over de afvalinzameling en mogelijkheden voor de toekomst • Onderzoek naar uitbereiding scheidingsmogelijkheden bij de milieuparkjes voor hoogwaardige afvalfracties.	2013 2013 - 2015 2013 2013 - 2014
GFT	72	60	• Gerichte communicatie op beter scheiden	2013
Papier	32	20	• Gerichte communicatie op beter scheiden • Aangeven van alle locaties op gemeentelijke website	2014 2013
Kunststof	25	15	• Pilot: Aan huis inzamelen via speciale zak • Onderzoek naar draagvlak inzameling aan huis via extra rolcontainer, in combinatie met andere fracties.	2013 - 2014 2013
Glas	8	6	• Meenemen in algemene communicatie	2014
Textiel	8	4	• Gerichte communicatie op beter scheiden	2013
KCA	<1	<1	• Geen aanvullende maatregelen	-
WEEE			• Gerichte communicatie via subsidie van Wecycle	2013
Rest	238	200	• Gerichte communicatie over scheiden van afval. • Pilot: Afhankelijk van gecombineerd inzamelen, inzamelfrequentie voor restafval omlaag. Hiermee het verder scheiden van het restafval stimuleren.	2013 – 2016 2015
Grofvuil			• Afschaffen tarieven op afvalscheidingstation • Pilot: Versoberen van inzameling aan huis. Op het afvalscheidingstation kan betere bron scheiding plaatsvinden.	2013 2014 - 2015

Toelichting op maatregelen:

Onderzoek naar tevredenheid inwoners over afvalinzameling en mogelijkheden voor de toekomst.

Op dit moment hebben wij geen inzicht in de klanttevredenheid van de afvalinzameling. Ook is het van belang voor het opstarten van de pilots om te weten of inwoners een extra rolcontainer willen en in hoeverre ze bereid zijn om afval meer aan huis te gaan scheiden.

Pilot “droog en herbruikbaar” (HVC)

Wij zien de pilot van de HVC als een goede optie om de gestelde ambitie te halen. Het service niveau gaat omhoog, scheiding vindt bij de bron plaats en is zeer laagdrempelig. Bewoners kunnen bij wijze van spreken het afval scheiden in hun pyjama. Het systeem biedt ook de ruimte om mee te groeien met de technische mogelijkheden van het uitsorteren, door te starten met een één of twee fracties. Zodra de “markt” klaar is voor een volgende fractie kan deze aan de inzameling worden toegevoegd.

Kunststofverpakkingen (KFF)

Uit de afvalanalyse blijkt dat de kunststoffractie kansen biedt om de trendbreuk in denken en doen op het gebied van de afvalscheiding in gang te zetten. Door te starten met het aan huis inzamelen via een speciale zak (via plastic heros kosteloos beschikbaar), zijn de opstartkosten laag en kan altijd nog worden opgeschaald naar een rolcontainer. Uit de benchmark gegevens (bijlage 4) blijkt dat de vergelijkbare gemeente, die een hoger afvalscheidingpercentage hebben, de kunststof inzameling aan huis doen.

Risico's:

In het proces van omschakelen naar een andere manier van afvalbeheer zijn, behalve de behoefte aan voldoende politiek draagvlak ook een aantal risico's te benoemen. In onderstaande opsomming zijn de belangrijkste risico's benoemd en is aangegeven op welke manier we de risico's beperken.

Inwoner van Heerhugowaard bepaalt succes

Om de ambitie te realiseren is de deelname van de inwoners bepalend voor het slagen. Om dit te bereiken zijn maatregelen gericht op een verhoogde service met een kostenverlaging voor de burger, is voorlichting en burgerparticipatie een essentieel onderdeel van het uit te werken pakket aan maatregelen.

Producentenverantwoordelijkheid

In 2012 is de gescheiden inzameling van kunststofverpakkingen landelijk geëvalueerd. De producenten zijn en blijven de komende tien jaar voor een grootdeel financieel verantwoordelijk voor de inzameling van het kunststofverpakkingen. Er blijft daardoor een (kostendekkende) vergoeding aanwezig voor het inzamelen van kunststof. Op termijn komt waarschijnlijk ook de stroom PET flessen (voorheen statiegeld) naar de gemeente. Voor de inzameling wordt de publieke infrastructuur steeds belangrijker. Dit laatste geldt niet alleen voor kunststof, maar ook voor andere grondstoffen waar de producent (financieel) verantwoordelijk is voor de inzameling.

Prijsontwikkeling

De afvalstoffenmarkt is sterk in beweging. Vooral op het terrein van de afvalver/bewerking is sprake van sterk dalende kosten per aan geleverde kilo. In dit plan wordt uitgegaan van de nu bekende ontwikkelingen van afval naar grondstof. Dit brengt mee dat naar verwachting uiteindelijk geen afvalverwerking meer bestaat, maar slechts een bewerking van het afvalproduct naar een nieuw te gebruiken product.

Besluit 5:

Uitvoeren van voorgestelde maatregelen binnen de looptijd van het afvalbeleidsplan.

8. Financiën

Aan de voorgestelde maatregelen zijn uiteraard kosten verbonden. Wij stellen voor om de dekking van de kosten binnen het product plaats te laten vinden en geen extra financiële middelen aan te vragen. De ontwikkeling, dat afval steeds vaker als grondstof kan worden ingezet, maakt dit voorstel mogelijk. Door de producentenverantwoordelijkheid is voor sommige maatregelen ook nog subsidie beschikbaar.

Kostenneutraal pakket

Het product afvalinzameling (6.721) is per definitie kostendekkend. Alle baten en lasten binnen het product worden namelijk verrekend in de afvalstoffenheffing. Het uitgangspunt dient daarom te zijn de beheersing van lasten. Het stimuleren van afvalscheiding en de daaruit voorkomende maatregelen mogen niet leiden tot het verhogen, meer dan voor indexatie van bestaande kosten noodzakelijk is, van de afvalstoffenheffing. Dat betekent dat het gehele maatregelenpakket kostenneutraal moet zijn, als het structureel wordt ingevoerd. Het heeft de voorkeur dat de afvalstoffenheffing op termijn daalt, zodat mensen ook in de portemonnee merken dat betere scheiding loont.

Kosten pilots uit egalisereserve

Herbruikbare afvalstromen hebben minder verwerkingskosten dan restafval of brengen geld op. Hoe effectiever de maatregelen, hoe meer geld ze opleveren. Om te bepalen welke maatregelen het meest effectief zijn zullen proeven worden uitgevoerd. Voor de uitvoering van de pilots worden incidentele kosten gemaakt.

Ombuigen inzameling grof restafval van halen naar brengen

De service in Heerhugowaard is hoog. Dit geldt ook voor de huisinzameling van grof afval en dit komt de afvalscheiding niet ten goede. Eén van de voorgestelde pilots is om de inzameling van grof vuil aan huis te versoberen. Om de kosten te beperken en een beter scheidingsresultaat te behalen heeft het brengen van grof afval naar het afvalscheidingstation de voorkeur. De grof afvalinzameling wordt omgebogen naar meer zelf brengen en minder halen door de service van halen te beperken tot één keer per maand.

Besluit 6:

Het financiële uitgangspunt van de maatregelen is, dat deze kostenneutraal worden uitgevoerd en mogen niet leiden tot een verhoging van de afvalstoffenheffing.

Bijlage 1: Kaders voor het afvalbeleid

Europees beleid

In juni 2008 is het Europees Parlement akkoord gegaan met de nieuwe wetgeving op het gebied van afvalverwerking; de EU-kaderrichtlijn Afvalverwerking. Hiermee zijn er strengere regels en duidelijke doelstellingen voor het hergebruik en de recycling van afval vastgelegd. Daarnaast verplicht de richtlijn de lidstaten tot het opstellen van bindende nationale programma's voor afvalpreventie.

Nederland scoort boven het EU-gemiddelde (524 kg per inwoner, 2008) wat betreft het afvalaanbod. Wij verwerken dit afval echter wel hoogwaardiger. Zo storten wij slechts nog 2% van ons afval, terwijl in de EU als geheel 40% van het huishoudelijk afval wordt gestort (2008).

De kaderrichtlijn afvalstoffen (2008) bevat de volgende doelstellingen voor huishoudelijk afval:

"tegen 2020 wordt de voorbereiding voor hergebruik en recycling van afvalstoffen zoals tenminste papier, metaal, kunststof en glas uit huishoudens en eventueel uit andere bronnen, voor zover deze afvalstromen vergelijkbaar zijn met die van huishoudelijk afval, verhoogd tot minimaal in totaal 50 gewichtsprocent."

Landelijke kaders

Rolverdeling

Bij afvalscheiding door consumenten wordt in Nederland de volgende rolverdeling aangehouden:

- De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de realisatie van een geschikt inzamelsysteem, de inzameling, stimulering van afvalscheiding en communicatie over beleid en resultaten.
- Provincies stimuleren en faciliteren gemeenten op het gebied van afvalpreventie en afvalscheiding. Daarbij valt onder meer te denken aan monitoring en benchmarking (vergelijken en analyseren van resultaten van gemeenten).
- Het Ministerie van I&M stimuleert afvalscheiding bij huishoudens door onder meer regelgeving, onderzoek en communicatie op landelijk niveau.

Wet milieubeheer

De wettelijke zorgplicht van een gemeente ten aanzien van huishoudelijke afvalstoffen is vastgelegd in hoofdstuk 10 van de Wet Milieubeheer (WM). In de WM is vastgelegd hoe afvalstoffen bij voorkeur verwerkt moeten worden. Vaak wordt dit aangeduid als de Ladder van Lansink, vernoemd naar het Kamerlid dat deze voorkeursvolgorde bepleitte:

- Preventie van afval (hoogste prioriteit).
- Nuttige toepassing. Voor zover nuttige toepassing in de vorm van product- of materiaalgebruik niet mogelijk is, wordt sterk ingezet op het benutten van de energie inhoud van afvalstoffen door ze (na scheiding achteraf) in te zetten als brandstof in installaties met een hoog energetisch rendement.
- Verbranden als vorm van verwijdering met energiebenutting.
- Storten (de minst gewenste verwerkingswijze).

Powered by Recycling.nl

Landelijk Afvalbeheersplan

De EU-kaderrichtlijn Afvalverwerking verplicht Nederland om periodiek afvalbeheersplannen op te stellen. In het Landelijk Afvalbeheersplan (LAP) worden de doelstellingen en uitgangspunten van het afvalbeheer omschreven. Het eerste LAP liep van 2003 tot en met 2009; het vigerende LAP 2 is eind 2009 in werking getreden en geldt tot en met 2015. Het plan geeft tevens een doorkijk tot 2021. Aan de basis van het LAP staan mondiale ontwikkelingen, zoals op het gebied van Cradle-to-Cradle, klimaatbeheer, duurzame energie en ketenbeheer.

Het LAP bevat het beleid voor het afvalbeheer in Nederland. In het LAP 2009-2015 zijn voor huishoudelijk afval (inclusief grof huishoudelijk afval) een aantal doelstellingen geformuleerd. In het eerste LAP (LAP 1) waren doelstellingen opgenomen voor inzamelresultaten en inzamelrespons van de afzonderlijke afvalstromen. De gemeente heeft deze doelstellingen overgenomen in het eigen afvalbeleidsplan 2008 – 2012.

In het tweede LAP (LAP 2) zijn deze kwantitatieve doelstellingen losgelaten. Alle gemeenten, ongeacht stedelijkheidsklasse, krijgen in het tweede LAP de doelstelling om de nuttige toepassing van het totaal aan huishoudelijk afval (inclusief grof huishoudelijk afval) te verhogen naar 60% in 2015 (het gemiddelde in 2006 was 51%).

Aanvullend op deze ambitie heeft staatssecretaris Atsma in 2011 een visie document (de afvalbrief) opgesteld, met daarin de ambitie van 65%. Deze ambitie is als volgt onderbouwd.

De recycling van huishoudelijk afval stijgt met zo'n 1 tot 1,5 miljoen ton. Dat komt overeen met 10 tot 15% van het huishoudelijk afval en daarmee stijgt het totale percentage recycling van deze stroom van 50 naar 60 tot 65%.

Dit wordt bereikt door:

- Kunststof verpakkingsafval: + 2%
- Textiel: + 0,7%
- Kleine elektr(on)ische apparatuur: + 0,3%
- Overige stromen, met name gft-afval en papier: + 5 tot 10%
- Grof huishoudelijk restafval: + 3%.

Een belangrijk wijziging in dit tweede LAP ten opzichte van het eerste plan is de aandacht op ketengericht afvalbeleid. Tot nu toe richtte het afvalbeleid zich voornamelijk op de eindfase van materiaalketens, namelijk het afvalstadium. Nu het inzicht is ontstaan dat de grenzen van dit sectorale afvalbeleid bereikt worden om verdere vermindering van de milieudruk te bereiken, wordt de aandacht in LAP 2 meer gericht op de aanpak van de gehele keten. Met de keten wordt niet bedoeld de afvalketen van inzameling tot en met verwijdering, maar het hele traject van de winning van een grondstof tot en met de verwerking van een afvalstof. Met deze ketenaanpak wordt een vermindering van de milieudruk door afval beoogd. Er wordt gezocht naar aangrijpingspunten eerder in de keten, zoals productontwerp, waarbij er uiteraard wel voor moet worden gezorgd dat er geen milieudruk naar andere fases van de materiaalketen wordt afgewenteld.

Het meer denken in ketens zou moeten leiden tot meer innovatie en slimmere samenwerking tussen bedrijven. In de context van grondstofschaarste gaat het vergroten van innovativiteit en internationale concurrentiekracht van bedrijven hand in hand met de vermindering van de milieudruk door energie en materiaalgebruik.

LAP1
60% nuttige toepassing

55% bronscheiding   5% nascheiding

Stedelijkheidsklasse

Fracties	1	2	3	4	5
GFT	35	85	105	125	140
OPK	60	75	85	90	95
Glas	20	23	23	23	23
Textiel	5	5	5	5	5
KCA	2	2	2	2	2
GHA	75%	75%	75%	75%	75%

Microgram per inwoner

In lijn met dit beleid ligt de visie van het ministerie (de afvalbrief van Atsma) dat in de toekomst niet meer gesproken wordt over het afvalbeheerplan maar over een materiaalbeheerplan. Afval wordt daarin niet meer beschouwd als probleemstof die tegen hoge kosten moet worden verwerkt, maar als grondstof voor nieuwe producten of als waardevolle energiedrager. Dit uitgangspunt zal ook voor het toekomstige gemeentelijk afvalbeleid een belangrijke richtlijn zijn.

Voorts wordt beoogd de milieudruk van de activiteit 'afvalbeheer' te beperken door het stimuleren van nuttige toepassing. Dus zoveel mogelijk hergebruikt en verwerkingsinstallaties met energiewinning.

Derde belangrijke doelstelling is het beperken van de milieudruk vanuit productketens: het ketengericht afvalbeleid. De gehele productketen wordt in beschouwing genomen van grondstofwinning, productie en gebruik tot afvalfase inclusief hergebruik. Dit heeft in de afgelopen jaren geleid tot oa. het verpakkingsconvenant en afspraken met het bedrijfsleven inzake terugname van afvalstromen als kunststof verpakkingen en elektrische apparatuur.

Lokale verantwoordelijkheid

Gemeenten dienen het LAP 2 te gebruiken als toetsingskader bij het uitoefenen van de bevoegdheden en verantwoordelijkheden krachtens de Wet Milieubeheer, zoals bijvoorbeeld bij het beleid voor invoering en stimulering van afvalpreventie en gescheiden inzameling van huishoudelijk afval. Een gemeente heeft onder meer de volgende wettelijke taken en bevoegdheden:

1. Het zorgdragen voor (bron) gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval.
2. Het treffen van maatregelen om afvalpreventie en –scheiding van huishoudelijk afval te optimaliseren.

Afvalscheiding aan de bron kan het nuttig hergebruik van het huishoudelijk afval bevorderen. In het LAP 2 zijn uitgangspunten en voorwaarden opgenomen voor afvalscheiding aan de bron.

1. Scheiding aan de bron moet resulteren in afvalstoffen die kunnen worden verwerkt tot nuttig toepasbare producten, materialen of brandstof, dan wel moet een reststroom opleveren die met minder milieudruk kan worden verwerkt dan wanneer geen scheiding aan de bron had plaatsgevonden.
2. Er moet een afzetmarkt zijn dan wel kunnen worden gecreëerd voor de nuttig toepasbare producten, materialen of brandstof.
3. De milieudruk van de gescheiden inzameling en nuttige toepassing moet gelijk zijn aan of lager zijn dan integrale inzameling en verwijdering (verbranden als vorm van verwijderen of storten).
4. Als voor één of meerdere deelstromen methoden voor mechanische nascheiding van integraal afval operationeel zijn die leiden tot een gelijke of lagere milieudruk bij afvalbeheer, kan worden afgezien van afvalscheiding aan de bron.
5. De eventuele meerkosten van bronscheiding en vervolgens gescheiden inzameling moeten maatschappelijk aanvaardbaar zijn en in verhouding staan tot het milieuvoordeel.
6. De extra handelingen voor het gescheiden houden en gescheiden inzamelen moeten maatschappelijk aanvaardbaar zijn: er wordt ontdoeners niet meer gevraagd dan wat redelijk is.
7. Het gescheiden houden en gescheiden afvoeren van afvalstoffen mag niet leiden tot een toename van de veiligheidsrisico's voor ontdoeners en inzamelaars. Voor sommige afvalstoffen kan het met het oog op het minimaliseren van veiligheidsrisico's voor inzamelaars juist wenselijk zijn dat afvalscheiding aan de bron plaatsvindt.

De bovenstaande criteria zijn naast diverse afvalcomponenten gehouden. Dit heeft geresulteerd in onderstaande afvalstromen die gescheiden ingezameld moeten worden:

- Groente-, Fruit- en Tuinafval (GFT)
- Papier en karton
- Glas

- Textiel
- Klein Chemisch Afval (KCA)
- Componenten uit grof huishoudelijk afval (waaronder grof tuinafval, bouw- en sloopafval, inclusief verduurzaamd hout) (GHA)
- Kunststof verpakkingsafval (KFF)
- Elektronische apparatuur (EEA/ Wit- en bruingoed)

Voor overige deelstromen uit het huishoudelijk restafval gelden geen verplichtingen om aan de bron te scheiden. Dit heeft enerzijds te maken met de complexe samenstelling en vervuilingsgraad (zoals bij drinkkartons) en anderzijds met hoogwaardige nascheidingsopties (zoals blik dat bij de verbrandingsinstallaties goed uit het restafval kan worden gescheiden voor materiaalhergebruik).

Nascheiding van integraal restafval kan ook worden toegepast om materiaalstromen te verkrijgen die voor hergebruik kunnen worden ingezet. Voor kunststof verpakkingsafval wordt deze mogelijkheid nu reeds geboden, ook voor andere fracties zouden technologische verbeteringen in de nascheidingsinstallaties kunnen leiden tot goede alternatieven voor gescheiden inzameling van alle fracties bij de huishoudens. De huidige nascheidingsinitiatieven zijn nog beperkt tot enkele regio's in Groningen en Friesland. Het beleid in de regio Noord Holland, ondersteund door de verwerker HVC, is met name gericht op het verder verbeteren van bronscheiding.

In diverse besluiten zijn doelstellingen opgenomen voor te bereiken percentages nuttige toepassing van afzonderlijke afvalstoffen, zoals verpakkingen, batterijen en elektr(on)ische apparatuur. Aanvullend aan deze wettelijke vastgelegde doelstellingen zijn geen andere doelstellingen voor afzonderlijke afvalstoffen vastgelegd. Dat betekent dat gemeenten een bepaalde mate van vrijheid hebben bij het invullen van het behalen van de doelstelling van 65%.

Bijlage 2: Afvaloverzicht 2010 - 2012

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de ingezamelde hoeveelheden per afvalstroom. De ingezamelde hoeveelheden zijn omgerekend van tonnen (1.000 kg) naar kg per inwoner. Door in kg per inwoner te rekenen wordt het mogelijk om te vergelijken met de inzamelresultaten in andere gemeenten. Het inwonertal is gebaseerd op 1 januari van het betreffende jaar.

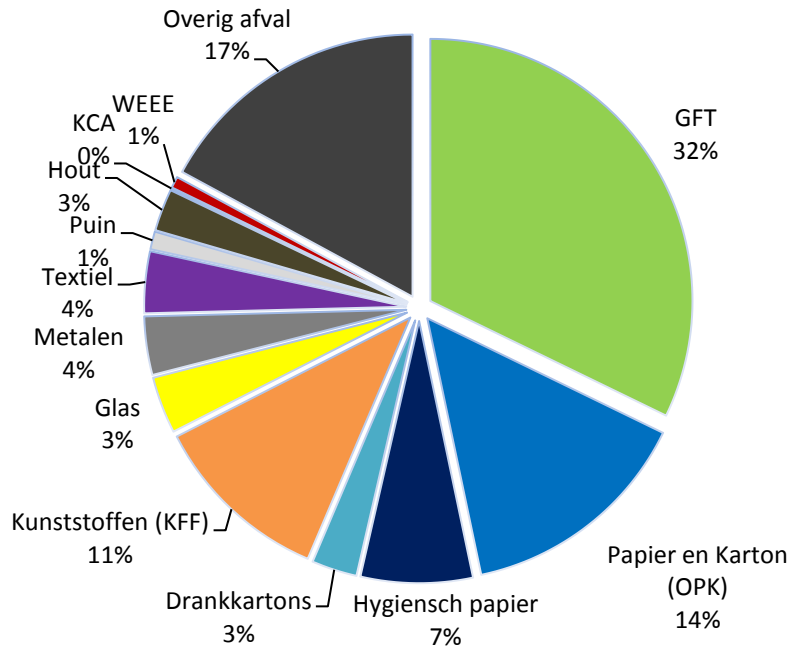
Tabel: Ingezaamde hoeveelheden per afvalstroom in tonnen en in kg per inwoner

	2010		2011		2012	
Afvalstroom	Tonnen	Kg/inw	Tonnen	Kg/inw	Tonnen	Kg/inw
Aantal inwoners per 1-1		51.210		51.945		52.482
Huishoudelijk restafval	11.356	221,8	11.608	223,5	11.533	219,8
Grof huishoudelijk restafval	717	14	645	12,4	584	11,1
Restafval totaal	12.073	235,8	12.253	235,9	12.117	230,9
Gft-afval	4.700	91,8	5.212	100,3	5.418	103,2
Grof tuinafval	1.337	26,1	1.268	24,4	1.392	26,5
Grof huishoudelijk restafval via Sortiva	1.076	21	1.053	20,3	953	18,2
Oud papier	3.478	67,9	3.333	64,2	3.118	59,4
Glas	1.215	23,7	1.333	25,7	1.084	20,7
Vlak glas	32	0,6	38	0,7	90	1,7
Textiel	226	4,4	205	3,9	218	4,2
Kunststofverpakkingen	161	3,1	199	3,8	221	4,2
Klein chemisch afval	80	1,6	76	1,5	70	1,3
Wit- en bruingoed (WEEE / AEEA)	339	6,6	358	6,9	310	5,9
Houtafval	1.799	35,1	1.662	32,0	1.610	30,7
Schoon puin/gips	2.241	43,8	1.904	36,7	1.819	34,7
Overige metalen	555	10,8	302	5,8	332	6,3
Asbest	5	0,1	18	0,3	14	0,3
Bielzen	0	0	0	0,0	0	0,0
Harde plastics	24	0,5	0	0,0	20	0,4
Dakbedekking	0	0	36	0,7	18	0,3
Totaal gescheiden ingezameld	17.268	337,1	16.997	327,2	16.687	318,0
Totaal ingezameld	29.341	572,9	29.250	563,1	28.804	548,8
Hergebruik %	58,9%		58,1%		57,9%	

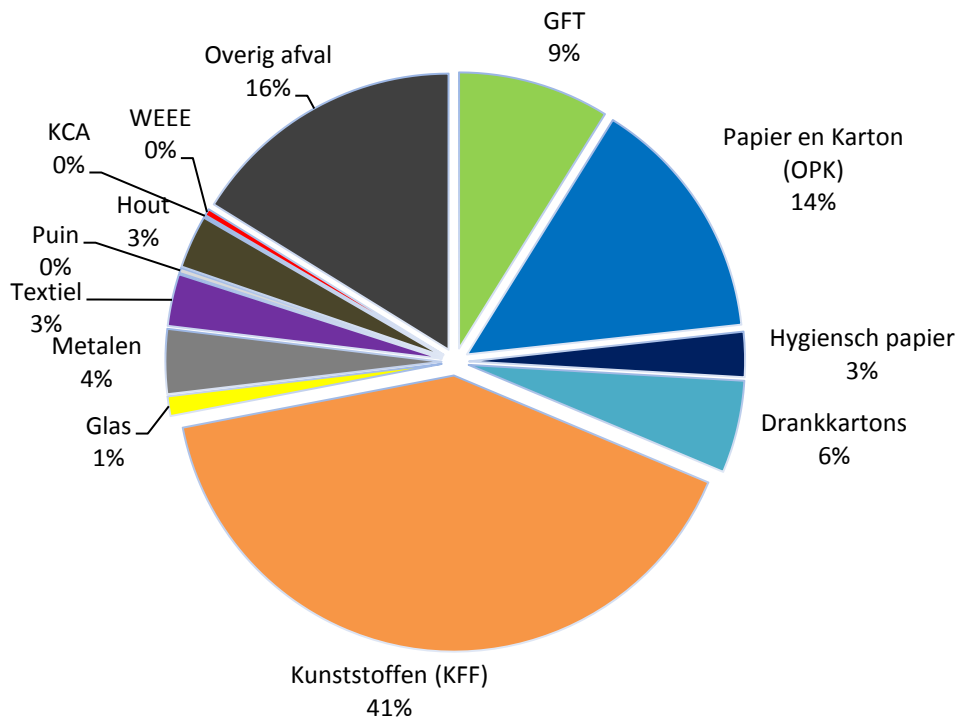
= Onderdeel van grof huishoudelijk afval bij benchmark NVRD

Samenstelling restafval - gewicht -

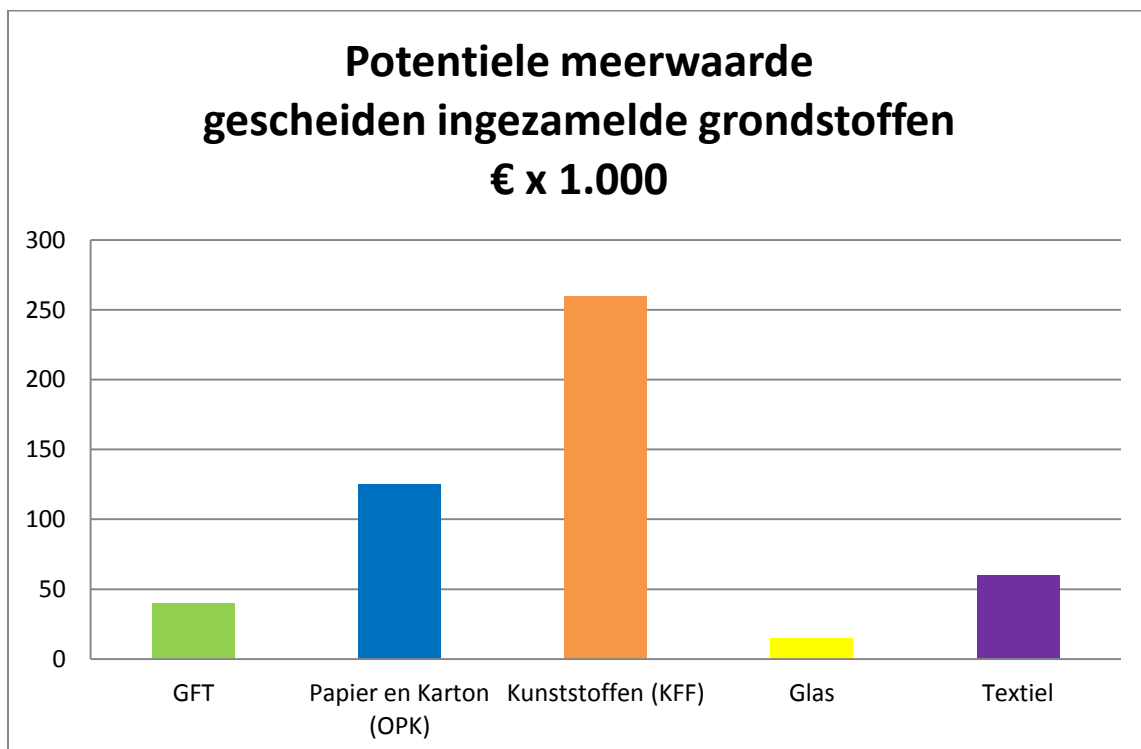
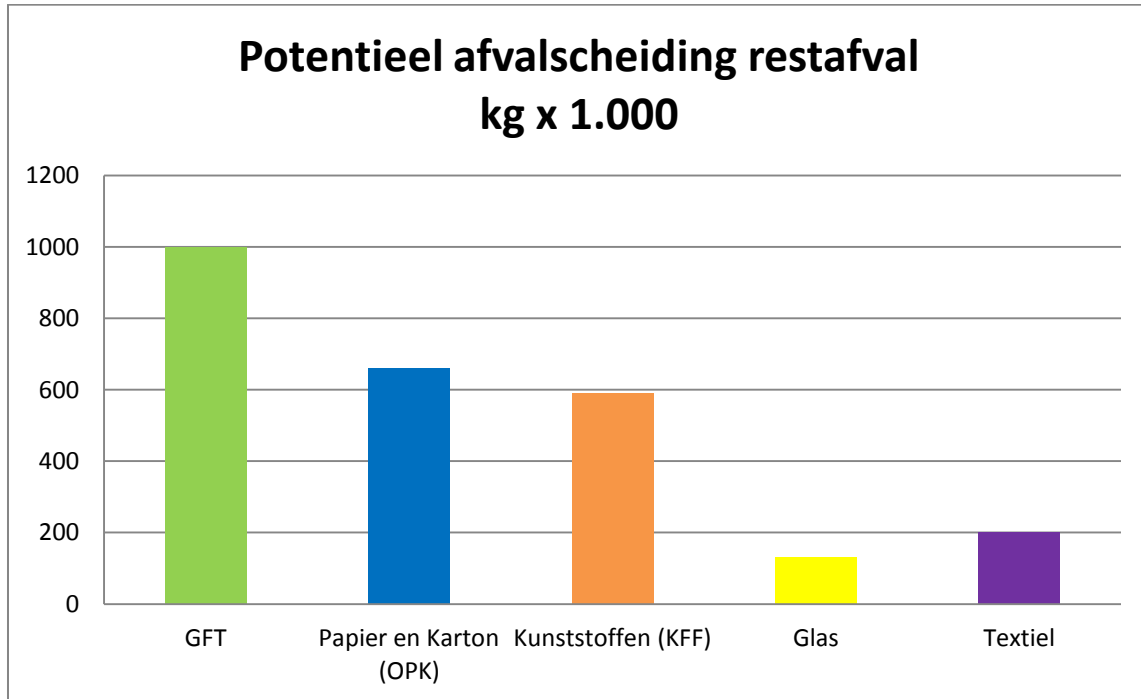
Samenstelling restafval - volume -

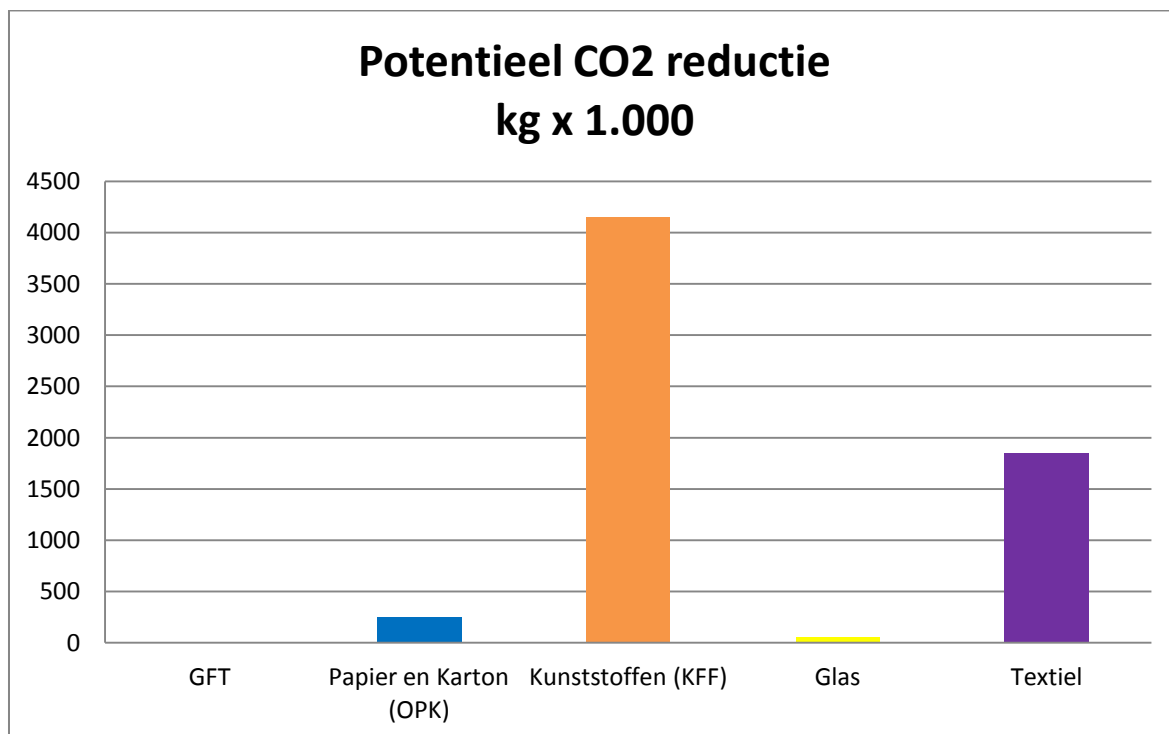
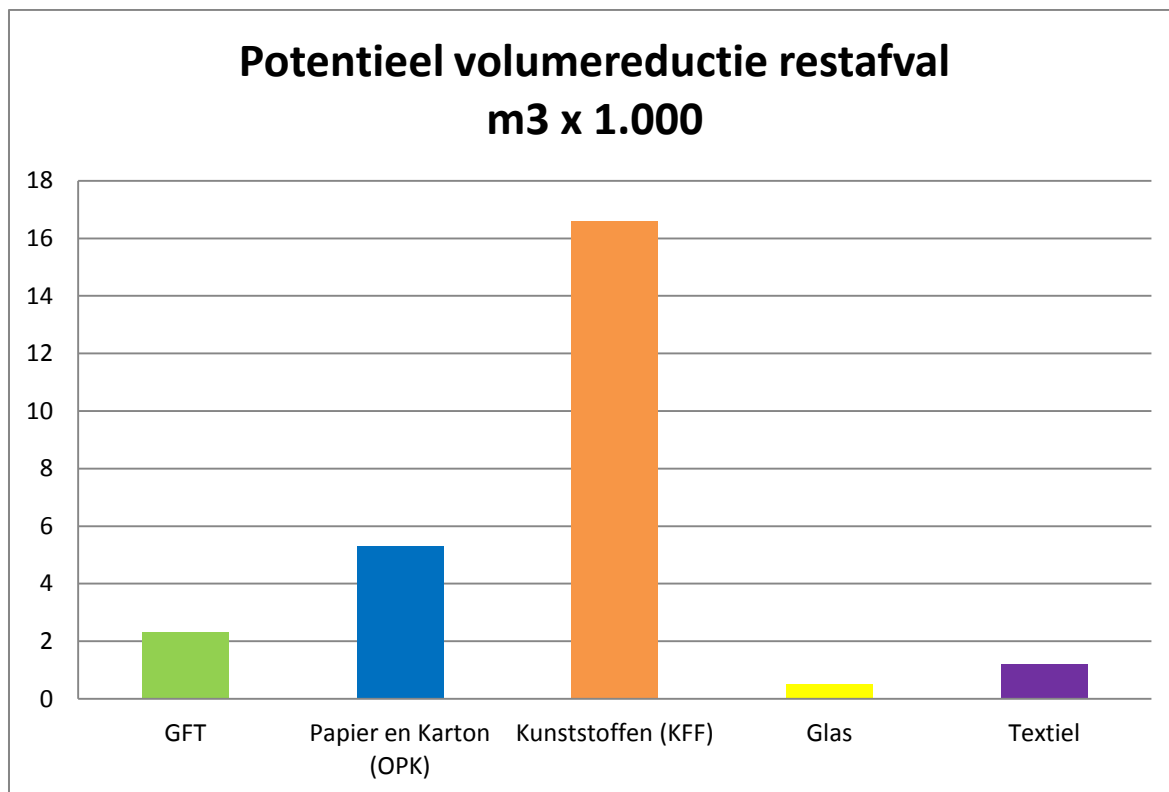

Bijlage 3: Afvalmonitor 2011 (vervolg)

Door de samenstelling van het restafval te toetsen aan de best practice situaties uit andere gemeente, wordt het potentieel van het Heerhugowaardse restafval zichtbaar. Door te kiezen voor verschillende invalshoeken wordt de samenhang van keuzes duidelijker. Voor de grafieken van “meerwaarde” en “CO2 reductie”, geldt dat het gaat om een vergelijk ten opzichte van het verbranden van het restafval.

Bijlage 3: Afvalmonitor 2011 (vervolg)

Bijlage 4: Afvalstoffenheffing Noord-Holland (2011)

Overzicht van de afvalstoffenheffing 2011 van de meeste gemeente in Noord-Holland, zoals bekend bij het CBS.

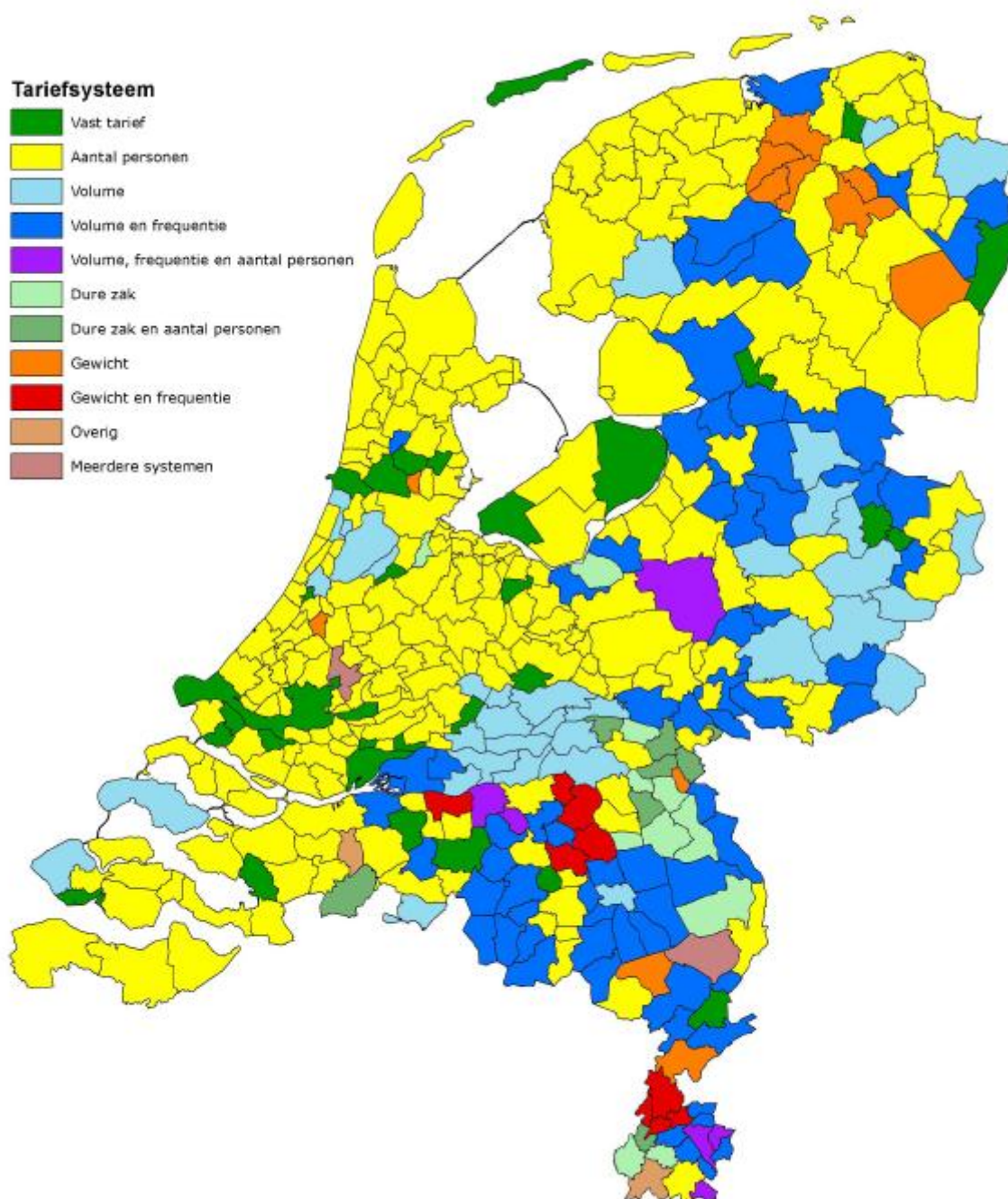
	Gemeente	Afvalbeheerkosten [€ per huishouden]	Eenpersoonshf. [€ per huishouden]	Meerpersoonshf. [€ per huishouden]	Afrekensysteem per gemeente
1	Ouder-Amstel	201	171	217	Dure afvalzak
2	Beemster	206	158	222	Aantal personen
3	Schermer	209	164	221	Aantal personen
4	Anna Paulowna	210	151	237	Aantal personen
5	Alkmaar	210	154	242	Aantal personen
6	Weesp	211	170	235	Aantal personen
7	Graft-De Rijp	214	160	232	Volume & frequentie
8	Heerhugowaard	219	187	229	Aantal personen
9	Texel	221	153	246	Aantal personen
10	Heiloo	222	144	255	Aantal personen
11	Harenkarspel	223	170	240	Aantal personen
12	Langedijk	224	138	249	Aantal personen
13	Uitgeest	224	163	245	Aantal personen
14	Beverwijk	225	169	254	Aantal personen
15	Amstelveen	228	209	239	Aantal personen
16	Bussum	228	171	264	Aantal personen
17	Zandvoort	229	189	258	Aantal personen
18	Zijpe	231	180	250	Aantal personen
19	Edam-Volendam	233	185	250	Aantal personen
20	Schagen	238	169	268	Aantal personen
21	Waterland	238	162	265	Aantal personen
22	Oostzaan	239	186	258	Gewicht
23	Heemstede	244	208	260	Volume
24	Hilversum	247	175	291	Aantal personen
25	Blaricum	249	140	280	Aantal personen
26	Naarden	249	177	282	Aantal personen
27	Wormerland	250	250	250	Vast tarief
28	Uithoorn	252	252	252	Vast tarief
29	Wieringen	254	203	274	Aantal personen
30	Huizen	254	206	275	Aantal personen
31	Zaanstad	255	255	255	Vast tarief
32	Koggenland	257	205	274	Aantal personen
33	Niedorp	258	203	274	Aantal personen

	Gemeente	Afvalbeheerkosten [€ per huishouden]	Eenpersoonshof. [€ per huishouden]	Meerpersoonshof. [€ per huishouden]	Afrekensysteem per gemeente
34	Bergen (NH.)	258	210	280	Aantal personen
35	Laren	260	187	278	Aantal personen
36	Haarlem	261	185	308	Aantal personen
37	Wijdmeren	261	204	281	Aantal personen
38	Stede Broec	261	200	280	Aantal personen
39	Zeevang	264	208	279	Aantal personen
40	Hoorn	265	215	289	Aantal personen
41	Den Helder	268	205	298	Aantal personen
42	Bloemendaal	268	204	299	Volume
43	Heemskerk	272	231	289	Aantal personen
44	Castricum	272	222	293	Aantal personen
45	Haarlemmermeer	273	229	290	Volume
46	Landsmeer	275	221	295	Aantal personen
47	Opmeer	277	208	299	Aantal personen
48	Aalsmeer	282	191	313	Volume
49	Wieringermeer	295	219	321	Aantal personen
50	Drechterland	301	238	320	Aantal personen
51	Haarlemmerliede c.a.	302	281	311	Aantal personen
52	Enkhuizen	303	239	335	Aantal personen
53	Medemblik	309	247	332	Aantal personen
54	Velsen	320	320	320	Vast tarief
55	Purmerend	336	336	336	Vast tarief
56	Muiden	352	249	393	Aantal personen
57	Diemen	384	347	400	Aantal personen

NB. " Afvalbeheerkosten" is het gewogen gemiddelde van het aantal één- en meerpersoonshoffingen binnen een gemeente met behulp van het kostendeckingspercentage opgeschaald naar 100 procent kostendeckking.

Bron: CBS / AgentschapNL

Bijlage 4: Afvalstoffenheffing Noord-Holland (vervolg)

Bijlage 5: Benchmark 2011 – tabel

Al enige jaren doet de gemeente mee aan de benchmark van de NVRD. Deze benchmark is gericht op het inzicht krijgen in de eigen bedrijfsvoering en prestaties in relatie tot andere gemeente uit heel Nederland en met verschillende stedelijkheidsklasse. Uit de benchmark blijkt dat de gemeente op het gebied van de gescheiden afvalinzameling boven het gemiddelde zit. In de tabel zijn vergelijkbare gemeente met een blauwe balk aangegeven. Hierbij is gekeken naar het percentage hoogbouw (+/- 5%) en de stedelijkheidsklasse.

In Heerhugowaard is het aanbod van (gescheiden en ongescheiden) huishoudelijk afval 422 kg per inwoner (benchmarkgemiddelde 399), en 107 kg per inwoner grof huishoudelijk afval (benchmarkgemiddelde 89). Heerhugowaard heeft een 52% scheidingspercentage over het totaal huishoudelijk afval (exclusief Bouw- en sloopafval). Dat is hoger dan het gemiddelde scheidingspercentage 46% (stedelijkheidsklasse 3: 49%). Voor het huishoudelijk afval wordt een scheidingspercentage van 48% behaald (hoger dan 42% gemiddeld). Bij het grof huishoudelijk afval is het scheidingspercentage 70% (hoger dan 68 gemiddeld).

NB. bij de scheidingspercentages is bij de benchmark geen rekening gehouden met sorteerbaar bouw en sloop afval en nascheiding van het grof huishoudelijk afval door de verwerker. Hierdoor is het percentage 52% en geen 58%

Code	Scheidingspercentage			kg per inwoner		Stedelijkheidsklasse		Hoogbouw	Restafval (kg / inw)		HHA Tarief	Inzamelmiddel per hoofdfractie					
	Totaal	HHA	GHA	HHA	GHA				Max.	2011		Rest	GFT	OPK	Kunststof	Glas	Textiel
A	66%	60%	82%	363	126	5	niet	5%	150	144	Volumefreq. Rest & GFT	Mini	Mini	Colli	Breng	Breng	Breng
C	58%	50%	97%	443	85	3	matig	15%	150	220	Huishoudgrootte	Mini	Mini	Colli	Zak	Breng	Breng
B	58%	46%	90%	499	188	4	weinig	10%	150	272	Vast per aansluiting	Mini	Mini	Colli	Zak	Breng	Breng
E	57%	52%	75%	448	108	4	weinig	5%	150	214	Vast per aansluiting	Mini	Mini	Mini	Breng	Breng	
D	57%	53%	97%	429	48	4	weinig	10%	150	202	Vast per aansluiting	Mini	Mini	Colli	Zak	Breng	Breng
F	57%	47%	84%	384	146	3	matig	19%	150	203		Mini	Mini	Colli	Zak	Mini	
G	56%	51%	70%	419	153	3	matig	18%	150	206	Vast per aansluiting	Mini	Mini	Colli	Breng	Breng	Breng
H	55%	51%	68%	443	100	4	weinig	22%	180	216	Huishoudgrootte	Mini	Mini	Mini	Zak	Breng	Breng
J	54%	47%	71%	405	151	3	matig	17%	150	213	Huishoudgrootte	Mini	Mini	Colli	Zak	Breng	Breng
I	54%	48%	79%	423	88	4	weinig	8%	150	219	Volume	Mini	Mini	Mini	Zak	Breng	Breng
L	53%	52%	60%	453	120	4	weinig	5%	150	219	Huishoudgrootte	Mini	Mini	Mini	Breng	Breng	Breng
K	53%	46%	90%	505	92	4	weinig	10%	150	271	Vast per aansluiting	Mini	Mini	Colli	Zak	Breng	Breng
M	53%	50%	65%	421	127	3	matig	14%	150	211	Vast per aansluiting	Mini	Mini	Colli	Breng	Breng	Breng
Heerhugowaard	52%	47%	69%	422	107	3	matig	12%	150	223	Huishoudgrootte	Mini	Mini	Breng	Breng	Breng	Breng
P	51%	48%	80%	442	50	3	matig	24%	180	231		Mini	Mini	Mini	Mini	Breng	Breng
Q	50%	45%	70%	419	119	2	sterk	27%	180	232	Vast per aansluiting	Mini	Mini	Colli	Zak	Breng	Breng
R	49%	47%	83%	451	29	3	matig	20%	150	237	Vast per aansluiting	Mini	Mini	Colli	Zak	Breng	Breng
S	49%	45%	98%	491	41	4	weinig	90%	320	270	Vast per aansluiting	Mini	Mini	Colli	Nascheiding	Breng	Breng
U	48%	45%	65%	433	84	3	matig	33%	180	238	Huishoudgrootte	Mini	Mini	Mini	Breng	Breng	Breng
T	48%	44%	64%	389	88	3	matig	15%	150	216	Volume	Mini	Mini	Breng	Breng	Breng	Breng
V	47%	38%	82%	420	112	3	matig	5%	150	261	Huishoudgrootte	Mini	Mini	Breng	Breng	Breng	Breng
Y	45%	45%	47%	325	50	3	matig	15%	150	180	Dure zak rest & GFT	Mini	Mini	Breng	Zak	Breng	Mini
W	45%	41%	65%	419	91	3	matig	27%	180	249	Vast per aansluiting	Mini	Mini	Colli	Breng	Breng	Breng
X	45%	40%	64%	325	82	2	sterk	21%	180	194	Volume	Mini	Mini	Breng	Zak	Breng	
Z	43%	39%	61%	397	78	2	sterk	23%	180	242	Huishoudgrootte	Mini	Mini	Breng	Breng	Breng	Breng
AA	42%	39%	57%	385	77	3	matig	32%	180	237	Huishoudgrootte	Mini	Mini	Colli	Zak	Breng	Breng
BB	41%	37%	62%	356	66	1	zeer sterk	60%	235	223	Huishoudgrootte	Breng	Mini	Breng	Nascheiding	Breng	Breng
DD	41%	35%	69%	362	78	1	zeer sterk	24%	180	235	Vast per aansluiting	Mini	Mini	Mini	Breng	Breng	Breng
CC	41%	37%	53%	378	101	2	sterk	44%	235	237	Vast per aansluiting	Mini	Mini	Mini	Zak	Breng	Breng
FF	38%	36%	47%	384	83	2	sterk	41%	235	247	Huishoudgrootte	Mini	Mini	Breng	Breng	Breng	Breng
EE	38%	36%	47%	371	75	2	sterk	23%	180	235	Vast per aansluiting	Mini	Mini	Mini	Breng	Breng	
GG	32%	32%	27%	484	62	2	sterk	29%	180	327	Huishoudgrootte	Breng	Breng	Breng	Zak	Breng	Breng
HH	31%	24%	54%	432	131	2	sterk	28%	180	329	Vast per aansluiting	Mini	Mini	Breng	Breng	Breng	Breng
II	29%	26%	45%	397	53	3	matig	25%	180	292	Gewicht rest & GFT	Mini	Mini	Mini	Zak	Breng	Breng
JJ	27%	17%	62%	400	106	1	zeer sterk	70%	320	330	Huishoudgrootte	Breng	Mini	Breng	Breng	Breng	Breng
KK	22%	17%	52%	423	70	1	zeer sterk	63%	320	351	Huishoudgrootte	Breng	Breng	Breng	Breng	Breng	Breng

Bijlage 6: Toelichting versoberen grofvuil aan huis inzameling

Het gaat bij onderstaande om een globale berekening en is geen volledig uitgewerkte businesscase. De berekening dient ervoor om aan te geven in welke orde van grote de effecten zitten.

De gemeente heeft een wettelijke taak om het grof huishoudelijk afval aan huis in te zamelen. Het stoppen met aan huis inzamelen is niet toegestaan. Voor deze categorie geldt een zorgplicht om grove huishoudelijke afvalstoffen in te zamelen bij elk perceel waar deze grondstoffen ontstaan. In het kader van de effectiviteit en efficiency kan het ophalen van bepaalde grove huishoudelijke stoffen beperkt worden.

De uitgangspunten bij de inzameling van grofvuil aan huis door de gemeente (situatie II in onderstaande berekening) zijn:

- 1x per maand inzamelen van grofvuil aan huis.
- Inzameling met achterlader, 2 personeel
- 9 uur per maand inzet, ca. 50 – 70 adressen.
- Door lagere frequentie afname van aantal meldingen met mogelijk 85%

Het laten brengen naar het afvalscheidingsstation van het grof huishoudelijk afval heeft een positief effect op het scheidingspercentage. Dit komt omdat minder grof huishoudelijk afval terecht komt bij het rest grofvuil. Tegenover het verlagen van de service, staat een aanzienlijk financieel effect.

Inzameling grof huishoudelijk afval aan huis				
<i>Uitgangspunten voor situatie I en II</i>				
1	Gemiddelde verwerkingskosten grof huishoudelijk afval [€ / 1.000 kg]	91		
2	Gemiddelde verwerkingskosten andere grofvuilfracties [€ / 1.000 kg]	20		
3	Scheidingspercentage rest grofvuil via Sortiva	62%		
4	Scheidingspercentage gebracht grofvuil Afvalbrengrstation	75%		
		I	II	
	Verdeling ingezameld grofvuil [1.000 kg]	Huidige inzameling	Versoberde inzameling	
5	aan huis ingezameld rest grofvuil	450	-	
6	ingezameld aan huis gescheiden grofvuil	150	-	
7	aan huis ingezameld rest grofvuil	-	60	
8	totale hoeveelheid grofvuil aan huis	600	60	
9	extra grofvuil naar afvalscheidingsstation gebracht door inwoners		540	
		I	II	
	Berekening / Vergelijking	Huidige inzameling	Versoberde inzameling	Vershil
A	Kosten gemeente inzameling grofvuil aan huis	€ -	€ 14.000	€ 14.000
B	Kosten Rataplan (inclusief verwerkings- en transportkosten)	€ 219.000	€ -	€ (219.000)
C	Verwerkingskosten via afvalbrengrdepot	€ -	€ 44.000	€ 44.000
D	Meer transportkosten grofvuil naar eindverwerker	€ -	€ 5.500	€ 5.500
E	Saldo	€ 219.000	€ 63.500	€ (155.500)
F	Scheidingspercentage grofvuil aan huis	71,5%	87,7%	16,2%
G	Scheidingspercentage ingezameld huishoudelijk afval (ambitie 65%)	58,1%	59,8%	1,7%